

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра цивільного права та процесу

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення кафедри
Цивільного права та процесу
28 серпня 2024,
протокол № 1 .

Завідувачка кафедри, докторка юридичних наук,
професорка

_____ Світлана *ГРИНЬКО

28 серпня 2024 року

СИЛАБУС
Навчальної дисципліни
«Альтернативне вирішення правових спорів»
для підготовки на другому освітньому рівні
здобувачів вищої освіти ступеня магістр
за спеціальністю 081 Правознавство
галузі знань 081 Право
за денною формою навчання

РОЗРОБНИК
Професор кафедри цивільного права та
процесу, кандидат юридичних наук, доцент
_____ Надія БОНДАРЕНКО-
ЗЕЛІНСЬКА
28 серпня 2024 року

ПОГОДЖЕНО
В.о.декана юридичного факультету,
кандидат юридичних наук, доцент

_____ ВІКТОР ЗАХАРЧУК
___ серпня 2024 року

м. Хмельницький
2024

Альтернативне вирішення спорів

[О.081.М.10.]

3 кредити ЄКТС 90 годин

18 г. лекційні заняття, 18 г. семінарські заняття, 54 г. самостійна робота

Надія

Бондаренко-Зелінська

к.ю.н., доцентка
професорка кафедри приватного права
Хмельницького університету
управління та права
імені Леоніда Юзькова

ВТ 16:00-17:00

Час **офлайн**-спілкування

ВТ 17:00-18:00,

Час спілкування **онлайн**

flaming_n@ukr.net

+38097-2888-177; +38066-2888-177

Юридичний факультет, каб. 218

Опис курсу/дисципліни:

Альтернативне вирішення спорів (ABC_2024) – це вибіркова навчальна дисципліна, що може вивчатися студентами в першому та другому семестрі на другому освітньому рівні здобувачів вищої освіти ступеня магістр за спеціальністю 081 Право, галузі знань 081 Право. В процесі вивчення ABC_2024 студенти зможуть поглибити свої знання у сфері примирних процедур, застосування яких дозволяє максимально ефективно врегульовувати конфлікти та спори, серед яких: переговори, фасилітація, медіація, консиліація тощо. Крім того студенти матимуть нагоду освоїти такі soft-skills як: навик конструктивного діалогу (взаємодії) з іншими людьми; професійно-орієнтоване критичне мислення; креативність як здатність до творчого пошуку, нестандартного рішення практичних завдань тощо.

Зміст ABC_2024

Детально зміст навчальної дисципліни викладено в Робочій програмі та Навчально-методичних матеріалах (далі – НММ_ABC) <https://univer.km.ua/studentu/navchalno-metodychne-zabezpechennya>

• **Цілі навчання:** засвоєння базових теоретичних знань щодо правової природи конфліктів, їх диференціації та особливостей правових спорів, як виду конфліктів; набуття практичних навичок аналізу конфліктної ситуації та оцінки потенційної ефективності різноманітних способів вирішення спорів для конкретного конфлікту; набуття навичок застосування комунікативних та примирних методик, інших soft-skills, а також використання результатів примирної процедури для відновлення нормальних правовідносин між сторонами конфлікту.

Передумови/основні вимоги:

Ефективність освоєння матеріалу буде вища при належному вивченні перед початком курсу таких дисциплін як: О.081.М.1 Юридична іноземна мова; О.081.М.5. Етичні стандарти правничої діяльності; О.081.М.6. Практика цивільного судочинства; В.081.М.1.19. Проблеми сімейного права; В.081.М.1.25. Теорія та практика спадкового права; В.081.М.1.4. Захист прав споживачів за законодавством України та Європейського Союзу; В.081.М.1.9. Право інтелектуальної власності; В.081.М.2.1. Деліктні зобов'язання; В.081.М.2.5 Медичне право; В.081.М.2.18 Практика вчинення нотаріальних дій.

Час та місце проведення аудиторних занять з АВС_2024 для магістрів ЗФН

№ П/П	ТИП ЗАНЯТТЯ	ТЕМА ЗАНЯТТЯ	ДАТА І ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ	МІСЦЕ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТТЯ
1	Лекція 1.	Альтернативне вирішення спорів (АВС) як спосіб захисту прав, свобод, інтересів. Класифікація способів альтернативного вирішення правових спорів та сфера їхнього застосування	згідно розкладу	ZOOM ¹
2	Лекція 2.	Переговори як спосіб альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	ZOOM
3.	Лекція 3.	Переговори як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (I)	згідно розкладу	ZOOM
4.	Лекція 4.	Переговори як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (II)	згідно розкладу	ZOOM
5.	Лекція 5	Посередництво як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (I).	згідно розкладу	ZOOM
6.	Лекція 6	Посередництво як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (II)	згідно розкладу	ZOOM
7.	Лекція 7	Посередництво як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (III)	згідно розкладу	ZOOM
8.	Лекція 8	Комбіновані способи альтернативного вирішення правових спорів (I)	згідно розкладу	ZOOM
9.	Лекція 9	Комбіновані способи альтернативного вирішення правових спорів (II)	згідно розкладу	ZOOM
10.	Семінар 1	Альтернативне вирішення спорів (АВС) як спосіб захисту прав, свобод, інтересів. Класифікація способів альтернативного вирішення правових спорів та сфера їхнього застосування	згідно розкладу	ZOOM
11.	Семінар 2	Переговори як спосіб альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	ZOOM
12.	Семінар 3	Переговори як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (I)	згідно розкладу	ZOOM
13.	Семінар 4	Переговори як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (II)	згідно розкладу	ZOOM
14.	Семінар 5	Посередництво як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (I).	згідно розкладу	ZOOM
15.	Семінар 6	Посередництво як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (II)	згідно розкладу	ZOOM
16.	Семінар 7	Посередництво як спосіб альтернативного вирішення правових спорів (III)	згідно розкладу	ZOOM
17.	Семінар 8	Арбітраж як спосіб альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	ZOOM
18.	Семінар 9	Комбіновані способи альтернативного вирішення правових спорів	згідно розкладу	ZOOM
19.	Залік		згідно розкладу заліків	ЮФ/ZOOM

• **Цілі навчання:** засвоєння базових теоретичних знань щодо правової природи конфліктів, їх диференціації та особливостей правових спорів, як виду конфліктів; набуття практичних навичок аналізу конфліктної ситуації та оцінки потенційної ефективності різноманітних способів вирішення спорів для конкретного конфлікту; набуття навичок застосування

¹ZOOM застосовується як альтернативний варіант у випадку відсутності можливості проведення занять безпосередньо в аудиторії

комунікативних та примирних методик, інших soft-skills, а також використання результатів примирної процедури для відновлення нормальних правовідносин між сторонами конфлікту.

Основні джерела рекомендовані для підготовки до аудиторних занять з АВС_2021_22

1. Вступ до альтернативного вирішення спорів : навч. посіб. / Г. В. Анікіна, Ю. В. Білоусов, Н. Л. Бондаренко-Зелінська [та ін.] ; під ред. У. Хелльманна, Н. Л. Бондаренко-Зелінської. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2017. 234 с.
2. Альтернативні підходи до розв'язання конфліктів: теорія і практика застосування ; уклад. Н. Гайдук, І. Сенюта, О. Бік, Х. Терешко. Львів: ПАІС, 2007. 296 с.
3. Альтернативні способи вирішення трудових спорів : навч. посіб./ Бурак В. Я., Кулачок-Тітова Л. В., Пилипенко П. Д., Чудик-Білоусова Н. І. ; під ред. У. Гелльманна, П. Д. Пилипенка. Хмельницький : Хмельницький університет управління та права, 2015. 172 с.
4. Альтернативні способи вирішення цивільних спорів за законодавством України : навчальний посібник / Верба-Сидор О. Б., Воробель У. Б., Грабар Н. М., Дутко А. О., Юркевич Ю. М.; за ред. канд. юрид. наук, доц. О. Б. Верби-Сидор. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 416 с.
5. *Бондаренко-Зелінська Н.Л.* Врегулювання спору за участі судді: проблеми та перспективи застосування. *Університетські наукові записки.* 2018. №67-68. С. 62-70.
6. *Бондаренко-Зелінська Н. Л.* Медіація. Незалежне (нейтральне) встановлення фактів. Переговори. *Велика українська юридична енциклопедія: 20 т. Т13: Міжнародне приватне право* / редкол.: А. С. Довгерт (голова) та ін. Харків: Право, 2021. 864 с. С. 439-444, 527-529, 579-582.
7. *Бондаренко-Зелінська Н. Л.* Врегулювання правових спорів онлайн: поняття та сутність, стан впровадження в Україні. *Вісник Національної академії правових наук України.* 2023. Т. 30. №1. С. 213-226. <http://visnyk.kh.ua/uk/article/vregulyuvannya-pravovikh-sporiv-onlayn-ponyattya-ta-sutnist-stan-vprovadzhennya-v-ukrayini>
8. Медіація у професійній діяльності юриста : підручник / авт. кол.: Т. Білик, Р. Гаврилюк, І. Городиський [та ін.] ; за ред. Н. Крестовської, Л. Романадзе. Одеса: Екологія, 2019. 456 с.
https://kneu.edu.ua/userfiles/lib/Mediatsiya_profesiyniy_diyalnosti_yurysta_19.pdf
9. Міжнародний комерційний арбітраж: навчальний посібник / За ред. У. Хелмана, В. М. Коссака. Хмельницький : Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2015. 210 с.
10. *Резнікова В.В.* Правове регулювання посередництва у сфері господарювання (теоретичні аспекти): монографія. Хмельницький : Вид-во Хмельницького університету управління та права, 2010. 706 с.
11. Складні розмови: як обговорювати те, що хвилює найбільше / Дуглас Стоун, Брюс Петтон, Шейла Гін ; пер. з англ. О. Ліпської. Х.: Віват, 2019. 272с.
12. *Спектор О. М.* Альтернативні способи вирішення цивільно-правових спорів: світовий досвід та перспективи застосування у правовій системі України. К. : Фенікс, 2013. 159 с.
13. Тридцять років медіації в Україні: історія та майбутнє URL: https://miro.com/app/board/uXjVKElieoo=
14. Фасилітування роботи у малих групах: практичний посібник для тренерів. К., ФОП Демчинський О.В., 2017. 32 с.
15. ADR and Civil Justice. CJC ADR Working Group Interim Report October 2017. URL: <https://www.judiciary.uk/wp-content/uploads/2017/10/interim-report-future-role-of-adr-in-civil-justice-20171017.pdf>

16. *Alessandra Sgubini, Mara Prieditis & Andrea Marighetto* Arbitration, Mediation and Conciliation: differences and similarities from an International and Italian business perspective. URL: <https://www.mediate.com/articles/sgubinia2.cfm>
17. Alternative dispute resolution/on line dispute resolution and netcomm joint conciliation procedure. URL: <https://www.ticketone.it/campaign/en/conciliation-procedure>
18. *Esther van den Heuvel* Online dispute resolution as a solution to cross-border e-disputes. An introduction to odr. 30 p. URL: <https://www.oecd.org/digital/consumer/1878940.pdf>
19. Glossary of Terms. URL: <https://www.adrservices.com/services/glossary/>
20. Online Dispute Resolution. URL: <https://ec.europa.eu/consumers/odr/main/?event=main.consumer.rights#inline-nav-2>
21. Online Dispute Resolution. URL: Kagel&Kagel. Using Two New Arbitration Techniques, 95. Monthly Lab. Rev. 62 (Sept. 1973).
22. Types of ADR — mediation; conciliation; arbitration; and counseling. URL : <http://www.treasury.gov.au/Policy-Topics/Business/Small-Business/Legal-Topics/Dispute-Resolution-Proceedings/Types-of-ADR>.
23. What is ADR? URL: <https://www.jamsadr.com/adr-spectrum/>
- Основні нормативно-правові, міжнародні акти та акти тлумачення рекомендовані для підготовки до аудиторних занять з МЮП_2024:**
1. Конституція України від 28.06.1996 року в редакції від 01.01.2020 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2947-14#Text>
3. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
- 4. Цивільний процесуальний кодекс від 18.03.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>**
5. Положення про Національну службу посередництва і примирення, затв. Указом Президента України від 17.11.1998 року N 1258/98 <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/1258/98#Text>
6. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України № 3477-IV від 23.02.2006 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>
7. Про затвердження Державного стандарту соціальної послуги посередництва (медіації): Наказ Мінсоцполітики № 892 від 17.08.2016 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1243-16#n13>
- 8. Про затвердження Положення про порядок підготовки посередників та арбітрів, їх сертифікації: наказ Національної служби посередництва і примирення № 26 від 04.04.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0026299-00#Text>**
- 9. Про затвердження Положення про посередника: наказ Національної служби посередництва і примирення № 133 від 18.11.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0133299-08#Text>**
10. Про затвердження Положення про примирну комісію: наказ Національної служби посередництва і примирення № 130 від 18.11.2008 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0130299-08#Text>
- 11. Про медіацію: Закон України № 1875-IX від 16.11.2021 року URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>**
12. Про міжнародні договори України: Закон України від 29.06.2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
13. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (27.06.2014), ратиф. Законом № 1678-VII від 16.09.2014. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011#Text

14. Green paper on alternative dispute resolution in civil and commercial law COM/2002/0196 final (19.04.2002) (Зелена книга альтернативного вирішення спорів у цивільному та комерційному праві) EUR-Lex Access to European Union law. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/ALL/?uri=CELEX%3A52002DC0196>
15. United Nations Convention on International Settlement Agreements Resulting from Mediation. (New York, 20.12.2018) («Singapore Convention») (Конвенція Організації Об'єднаних Націй о міжнародних мирових угодах, досягнутих в результаті медіації) URL: <https://perma.cc/D4BA-A8E6> <https://www.acerislaw.com/wp-content/uploads/2020/12/Singapore-Convention-on-Mediation.pdf>; https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/annex_i.pdf
16. Висновок № 6 (2004) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо справедливого суду в розумний строк та ролі судді в судових процесах з урахуванням альтернативних засобів вирішення спорів. URL : https://court.gov.ua/userfiles/visn6_2004.pdf
17. Директива 2008/52/ЄС Європейського Парламенту та Ради про деякі аспекти посередництва (медіації) у цивільних та комерційних справах (21.05.2008 р.) URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2008/52/oj>; https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a95#Text
18. Европейский кодекс поведения для медиаторов (02.06.2004 р.). URL: <https://mediation-eurasia.pro/wp-content/uploads/2018/04/evropejskij-kodeks-povedenija-dlja-mediatorov.pdf>
19. Загальна декларація прав людини, проголошена Організацією Об'єднаних Націй (10.12.1948 р.) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
20. Конвенція з примирення і арбітражу в рамках ОБСЄ (15.12.1992). URL: <https://www.osce.org/court-of-conciliation-and-arbitration/111409>; https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_a11#Text
21. Конвенція про захист прав і основних свобод людини (Рим, 04.11.1950). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
22. Рекомендація № R (98) 1 Комітета міністрів державам-членам касательно медіації в сімейних питаннях от 02.01.1998 г. URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/R_98_1_1998_01_21.pdf
23. Рекомендація Rec (2002) 10 Комітета Міністрів державам-членам по медіації в громадянських справах (18.09.2002). URL : https://supreme.court.gov.ua/userfiles/Rec_2002_10_2002_09_18_1.pdf

Форми та методи навчання:

Навчання з даної дисципліни передбачає поєднання індивідуальної та групової форм навчання. Основними формами групового навчання є лекції та практичні заняття. Індивідуальне навчання застосовується при виконанні здобувачами самостійної, індивідуальної та наукової роботи.

При вивченні АВС_2024 застосування традиційної системи методів та прийомів: інформаційно-рецептивні (словесний, наочний, пояснювально-ілюстративний тощо) методи; метод проблемного викладання (аналітичний); евристичний (пошуковий, частково пошуковий) та дослідницький методи, а також інноваційні інтерактивні методики: он-лайн лекції, застосуванням під час занять та при підготовці до них інформаційно цифрових засобів для забезпечення безпосередньої роботи здобувачів з електронними версіями оригіналів нормативно-правових актів, релевантними кейсами судових інстанцій; для візуалізації тощо; залучення до проведення занять практичних працівників тощо.

Форми та методи контролю:

1. **Поточний контроль** здійснюється шляхом перевірки результатів групового навчання та результатів індивідуального навчання.

Перелік питань для усного опитування та письмових завдань див. НММ.

Вимоги та критерії оцінювання див. в таблиці № 2,

2. Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

3. Методи оцінювання:

Стандартні методи оцінювання: усне та/або, письмове опитування/перевірка, графічна, практична (кейсова), тестова² перевірка.

Нестандартні методи оцінювання: «відстрочена оцінка», «кредит довіри», само- та взаємо- оцінювання, система накопичення балів.

Комбіновані методи

Вимоги та критерії оцінювання див. в таблиці № 2.

Політика та цінності:

• *Політика відвідування.* Здобувачам рекомендовано бути присутніми на аудиторних заняттях. У зв'язку з ситуацією у країні та (в т.ч. загрозами ракетних ударів) з огляду на набуття чинності Указів Президента України від 24 лютого 2022 р. № 64 "Про введення воєнного стану в Україні" та № 69 "Про загальну мобілізацію", основним способом проведення аудиторних занять є відеоконференц-зв'язок. Водночас за наявності об'єктивних та/або поважних³ причин допускається можливість взаємодії з викладачем у будь-який доступний для здобувачів спосіб, що дозволяє ефективно комунікувати учасникам освітнього процесу⁴. Тому Силабус передбачає можливість набрання здобувачами певної кількості балів для семестрової оцінки дистанційно та/або позааудиторно.

• *Протоколи комунікації.* В рамках АВС_2024 запланована безпосередня комунікація та взаємодія викладача і студентів в навчальних аудиторіях Університету.

Також студент може отримати індивідуальну консультацію в години прийому викладача на кафедрі (двічі на тиждень) або за домовленістю з викладачем – у інший зручний час.

За потреби віддаленої комунікації (в т.ч. під час можливого карантину) використовуватимуться засоби телефонного, мобільного та онлайн зв'язку. Зокрема для проведення відеоконференцій буде використовуватись інструментарій платформи Zoom.

Електронна документальна комунікація буде здійснюватися за допомогою електронної пошти викладача, вказаної вище. Листи мають надсилатися під назвою, яка повинна починатися з «АВС_2024.....»

• *Політика електронних пристроїв.* Під час занять використання мобільних телефонів, ноутбуків та інших електронних пристроїв дозволяється тільки для потреб освітнього процесу.

• *Інклюзивність.* Навчальна дисципліна АВС_2024 розрахована на усіх категорій студентів магістратури, незалежно від їх спеціалізації, планів майбутнього працевлаштування, статі та наявності особливих освітніх потреб.

• *Політика щодо дедлайнів та перескладання.* Якщо студенти бажають отримати під час занять відповіді на питання не передбачені програмою курсу, але пов'язані з АВС, своє прохання з цього приводу вони повинні сформулювати викладачу завчасно (за тиждень до аудиторного заняття, засідання гуртка, зустрічі тощо)

² В 2024-2025 навчальному році тестова перевірка не запланована.

³ Про неможливість з об'єктивних/поважних причин бути присутнім на конкретному занятті або усіх заняттях здобувач через старосту повинен поінформувати викладача **в розумні строки** але не пізніше ніж впродовж **10 днів** з моменту виникнення обставини, що унеможливила присутність здобувача на занятті. Поважність причин визначається на розсуд викладача

⁴ Спосіб взаємодії в такому випадку обирається індивідуально та погоджується викладачем.

Матеріали від студентів, повинні надаватися/надсилатися викладачу вчасно (у **10-денний строк** від пропущеного заняття або за домовленістю з викладачем). Питання про прийняття та перевірку матеріалів, що надійшли з порушенням встановлених строків вирішується **на розсуд викладача**.

Перескладання пропущених лекцій та семінарських занять відбувається у порядку, визначеному Положенням про організацію освітнього процесу у Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (<https://univer.km.ua/pro-universytet/normatyvna-baza/normatyvna-baza>).

За об'єктивної відсутності у здобувача можливості відвідати перездачу офлайн або онлайн, за погодженням з викладачем перездача може бути проведена у документальній формі (шляхом виконання письмового завдання викладача наданого по тематиці навчальної дисципліни).

• *Політика академічної доброчесності*: Викладач та студенти при взаємодії в рамках АВС_2024 дотримуються вимог академічної доброчесності.

Використання ресурсів ШІ допускається тільки для пошуку та збору матеріалу, створення ілюстрацій, інших форм візуалізації для надання наглядної авторським тезам та висновкам здобувача.

У випадку порушення вимог академічної доброчесності викладачем або студентами настає відповідальність відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Статуту Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова, Регламенту комісії з академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова.

На офіційному сайті Університету в рубриці «Академічна доброчесність» рекомендовано ознайомитись із змістом наступних документів: Кодекс академічної доброчесності (затв. рішенням Вченої ради 23.10.2019, введений в дію 25.10.2019), Регламент Комісії з академічної доброчесності Хмельницького університету управління та права імені Леоніда Юзькова (затв. рішенням Вченої Ради 26.12.2019, введений в дію 27.12.2019). (<https://univer.km.ua/index.php/pro-universytet/akademichna-dobrochesnist-ta-etyka/akademichna-dobrochesnist>)

Таблиця № 2.

Критерії оцінювання та вимоги до робіт здобувачів⁵

№ п/п	ВИД НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ/ВИД РОБІТ	ВИМОГИ	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ	ПРИМІТКА
1	Лекція/опрацювання лекційного матеріалу	1. Рекомендована присутність на лекційних заняттях 2. Активна участь у лекційному занятті у формі (відповіді на запитання лектора щодо пройденого матеріалу, діалог-дискусія з викладачем, по темі поточної лекції, участь у тестуваннях під час лекцій)	Студент отримує наступні бали, якщо бере активну участь у лекційному занятті: 1. Присутність на занятті – 0,5 бала; 2. Відповіді на запитання лектора щодо пройденого матеріалу, діалог-дискусія з викладачем, по темі поточної лекції, участь у	Бали, отримані за участь у лекційних заняттях сумуються в кінці семестру. Бали, отримані за активність на лекціях, якщо загальна їх кількість перевищує граничний для лекцій показник 5 балів можуть бути додані до балів за поточну успішність

⁵ * критерії оцінювання з позначкою «*» застосовуються як альтернативний варіант у випадку відсутності можливості проведення занять безпосередньо або за допомогою засобів відеоконференц-зв'язку

			тестування під час лекцій – до 1,5 балів	
1*	Лекція/опрацювання лекційного матеріалу/ презентації	Для підтвердження опрацювання здобувачем лекційного матеріалу, останній може виконати та надіслати через старосту викладачу одне з двох наступних завдань: 1. Авторське запитання по темі лекції, яке не розкрито в лекційному матеріалі; Фабулу кейса (задачі) по темі лекції авторства Здобувача.	1 Відповідність темі лекції, яка відпрацьовується – 1,0 бал; Креативність – 0.5 бала ⁶ .	Бали, отримані за презентації впродовж семестру смутуються і в кінці семестру додаються до балів за лекційні заняття але не більше 5 балів для ЗФН.
2.1	Семінарське заняття (СЗ)/ усна відповідь/ практика	1. Рекомендована присутність на практичних заняттях 2. При підготовці до практичного заняття рекомендовано опрацювати лекційний матеріал, загальну і спеціальну літературу, національне законодавство та міжнародні акти, відеоматеріали по методиці проведення примирних процедур, а також відпрацьовувати набуті комунікаційні навички.	За результатами роботи на заняття здобувач може отримати один з наступних результатів: 1. Присутність на занятті – 0,5 балів; 2. Здобувач ілюструє володіння матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу – 0.5 балів; 3. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу по темі заняття, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал -1.0 бал; 4. Здобувач працюючи на занятті ілюструє вміння аналізувати, узагальнювати, систематизувати інформацію по темі заняття, робити самостійні висновки з питань теми, добирати аргументи для підтвердження власної точки зору – 3.0 бали; 5. Здобувач вільно володіє матеріалом по темі, вільно розв'язує	В кінці семестру смутуються кількість балів, отриманих здобувачем за результатами усної роботи під час семінарських (практичних) занять, бали за виконання письмової аудиторної роботи у формі презентацій, таблиць,

⁶ **БАЛИ ЗА КРЕАТИВНЕ МИСЛЕННЯ (від 0,5 до 2.0) може бути додано за виконання БУДЬ-ЯКОГО завдання.**

Критерій креативності визначається на розсуд викладача 😊

			<p>практичні завдання - 4.0 бали;</p> <p>6. Здобувач ілюструє вільне володінням матеріалом по темі та самостійне опрацювання необхідної в т.ч. додаткової інформації; вільно розв'язує практичні завдання та продукує нестандартні (креативні) рішення, переконливо аргументує відповіді -до -5,0 балів.</p>	<p>схем, додаткові бали за активність під час лекцій.</p> <p>Але в будь-якому разі загальна кількість балів що враховується при здійсненні кінцевого контролю</p>
2.2.	СЗ/ вирішення ситуаційного завдання	<p>Вирішення ситуаційного завдання може здійснюватися усно або письмово.</p> <p>При цьому відповідь повинна містити фабулу завдання; розкритий алгоритм розв'язання з посиланням на використані джерела; висновок/відповіді по питанням завдання.</p> <p>Креативність вітається.</p>	<p>Студент отримує наступні бали</p> <p>1. Правильний алгоритм аналізу ситуації, що лежить в основі завдання –до 3,0 балів;</p> <p>2. Правильно обрані джерела – до 3,0 балів;</p> <p>3. Правильні та обґрунтовані відповіді/висновки – 4,0 бал;</p>	<p>не може перевищувати 25 балів для студентів ЗФН</p>
2.3.	СЗ/ схема	<p>1. Рекомендовані вимоги до оформлення поточної роботи по семінарським заняттям у формі схем: остання розміщується симетрично на сторінці таким чином, щоб зручно було її розглядати без повороту, або з поворотом на кут 90 за годинниковою стрілкою.</p> <p>Схема повинна бути поіменована, що має вказуватись над нею. Крапка в кінці не проставляється.</p> <p>Схема повинна бути логічною та повністю охоплювати складові елементи правового питання, розкриттю якого вона присвячена.</p> <p>Схема може бути розгорнутою (з вказівкою елемента схеми та його поясненням).</p> <p>Креативність вітається.</p>	<p>Студент отримує наступні бали у випадку, якщо завдання відповідає наступним критеріям:</p> <p>1. Схема відповідає рекомендованим вимогам щодо форми – 0,5 бали;</p> <p>2. Схема є структурованою та логічною – 1,0</p> <p>3. Схема повинна бути розгорнутою в достатній мірі для розкриття заявленої в її назві теми – 1,5</p> <p>Загалом до 3,0 балів.</p>	
2.4	СЗ/ таблиця	<p>1. Рекомендовані вимоги до оформлення поточної роботи по семінарським</p>	<p>Студент отримує наступні бали у випадку,</p>	

		<p>заняттям у формі таблиць: остання розміщується симетрично на сторінці таким чином, щоб зручно було її розглядати без повороту, або з поворотом на кут 90 за годинниковою стрілкою. Таблиця повинна складатися із номера таблиці, найменування таблиці і самої таблиці. Номер таблиці і її найменування повинно вказуватись над таблицею, починаючи від лівого її кута за формою: "Таблиця 1. Назва таблиці". Крапка в кінці не проставляється. Таблиця повинна бути розподілена на графи (колонки) і рядки. Ліву першу колонку та перший верхній ряд таблиці слід використовувати для назви критеріїв аналізу представленого в таблиці матеріалу. Якщо таблицю розділяють на частини і переносять на інші сторінки або розміщують одну частину під одною чи поряд. Допускається нумерація граф на початку таблиці і при перенесенні частин таблиці на наступних сторінках. У всіх випадках назва таблиці розміщуються тільки над першою її частиною.</p>	<p>якщо завдання відповідає наступним критеріям:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Таблиця відповідає рекомендованим вимогам щодо форми – 0,5 бали; 2. Таблиця є структурованою та логічною – 1,0 3. Зміст таблиці розкриває заявлену в її назві тезу – 1,0 4. При підготовці таблиці використано офіційні джерела посилання на які зазначено в примітках до таблиці – 0,5 <p>Загалом до 3,0 балів.</p>	
2.5	СЗ письмові завдання в умовах військового стану*	<p>Здобувач, який у зв'язку з військовим станом не має можливості бути присутнім на заняттях але має можливість надіслати викладачу письмовий матеріал на будь-якому носії (здатному для відтворення обсягу опрацьованого матеріалу) може отримати за опрацювання матеріалу семінарського заняття наступну кількість балів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. матеріал містить лаконічний, виклад відповіді на запитання СЗ – 1 бали 2. матеріал свідчить про опрацювання загальної літератури з обраної проблематики – 1.0; 3. матеріал містить власні аргументовані розмірковування здобувача щодо проблематики СЗ – 1 бали 4. матеріал свідчить про опрацювання здобувачем спеціальної літератури з обраної проблематики –1.0; 	

			<p>5. матеріал свідчить про опрацювання здобувачом вітчизняної практики (конкретного прикладу), що мав місце в останні 2022-2024 –до 3 балів;</p> <p>6. матеріал свідчить про опрацювання здобувачем Зарубіжної практики (конкретного прикладу) що мав місце в останні 2022-2024 –до 3 балів;</p>	
3.1	Самостійна робота (СР)/ таблиця	Вимоги див. п. 2.4 цієї таблиці	Вимоги див. п. 2.4 цієї таблиці	
3.2	СР/ презентації	<p>1. Рекомендована структура презентації: остання повинна бути структурованою та логічною.</p> <p>2. Рекомендований обсяг – від 10 до 20 слайдів.</p> <p>3. Креативність</p>	<p>Студент отримує наступні бали у випадку, якщо презентація відповідає наступним критеріям:</p> <p>1. Презентація є структурованою, логічною та чітко викладеною – 1,0 бали</p> <p>2. Зміст презентації відповідає заявленій темі – 1,0</p>	
3.3	СР/ правове есе	<p>1. Рекомендована структура правового есе: Вступна частина, в якій зазначається ключова теза, що визначає основний напрямок наукових пошуків здобувача. Основна частина, в якій зазначаються аргументи на обґрунтування тези висловленої у вступній частині. Може містити посилання на нормативні та літературні джерела правозастосовчу практику;</p> <p>Висновок – частина в якій формулюються основні висновки автора з приводу заявленої тези.</p> <p>2. Рекомендований обсяг – до 5 сторінок;</p> <p>3. Креативність.</p>	<p>Студент отримує наступні бали у випадку, якщо правове есе відповідає наступним критеріям:</p> <p>1. Есе є лаконічним, логічним та чітко викладеним – 0,5 бали</p> <p>2. Есе містить аналіз правових норм – 0,5;</p> <p>3. Есе містить аналіз вітчизняної літератури – 0,5 (якщо література за останній рік + 1,0 бал)</p> <p>4. Есе містить аналіз зарубіжної літератури – 0,5 (якщо література за останній рік + 1,0 бал);</p> <p>5. Есе містить огляд практики –0,5 (якщо огляд за останній рік + 1,0 бал);;</p> <p>6. Есе містить аналіз конкретного прикладу, який стосується основної тези есе –1.0; (якщо приклад за останній рік + 1,0 бал);</p> <p>7. Висновки сформульовані в есе є</p>	

Бали, отримані за самостійну роботу та індивідуальні завдання впродовж семестру сумуються і в кінці семестру виставляються до

			переконливими, обґрунтованими та авторськими – 0,5; 8. Посилання на використані джерел правильно оформлено – 0,5; 9. Креативність – 0,5.	балів за самостійну роботу. Але в будь-якому разі загальна кількість балів що враховується
3.4.	СР/ реферат	1. Рекомендована структура реферату: титульна сторінка встановленого зразка (зразок в НММ.), вступ, параграфи, висновки, список використаних джерел і додатки (у разі необхідності). Розділи змісту роботи формулюються самостійно здобувачем як найважливіші напрями розкриття обраної теми. 2. Рекомендований обсяг – до 15 сторінок. При цьому обраний здобувачем обсяг роботи повинен забезпечувати належне висвітлення завдання. 3. Нумерація на титульному аркуші не проставляється. 4. Посилання подаються у квадратних дужках з вказівкою номера джерела, за яким воно внесене у список використаних джерел, та сторінки. 5. Захист роботи передбачає презентацію реферату на практичних заняттях або науковому гуртку.	Студент отримує наступні бали у випадку, якщо реферат відповідає наступним критеріям: 1. Реферат є структурованим та чітко викладеним – 0,5 бали 2. Вступ розкриває актуальність обраної проблематики – 0,5; 3. Реферат містить аналіз правових норм інших джерел права – 0,5; 2 При написанні реферату опрацьовано не менше трьох джерел загальної літератури – 0,5; 3 При написанні реферату опрацьовано не менше трьох джерел спеціальної літератури – 1,0 (якщо джерела за останній рік + 1,0 бал); 4 Реферат містить огляд загальної правозастосовчої (в т.ч. судової) практики, огляд загальної практики НАМУ, МКАС при ТПП України, ЄСПЛ тощо – 1,0 (якщо інформація за останній рік + 1,0 бал); 5 Реферат містить аналіз двох і більше конкретних прикладів з практики, які стосуються теми реферату – 4,0 (якщо інформація за останній рік + 1,0 бал); 6. Висновки сформульовані в рефераті є переконливими та обґрунтованими – 1,0; 7. Посилання на використані джерел правильно оформлено – 1,0.	при здійсненні кінцевого контролю не може перевищувати 40 балів для студентів ЗФН
4	Індивідуальна наукова діяльність	Студенти можуть працювати над проблематикою АВС_2021_22, що їх зацікавила, та	Студент отримує наступні бали у випадку, Систематична участь у робот науково-практичного гуртка	

		<p>оприлюднювати результати своїх напрацювань на засіданнях наукового гуртка, наукових, науково-практичних заходах.</p> <p>Рекомендовані вимоги до доповідей студентів:</p> <p>1. Рекомендована структура: вступна частина, в якій зазначається актуальність проблематики обраної студентом для дослідження. Основна частина, в якій окреслюється опрацьований студентом масив джерел, встановлені факти та аргументи. Може містити посилання на нормативні та літературні джерела правозастосовчу практику;</p> <p>Висновок – частина в якій формулюються основні висновки автора з приводу досліджуваної проблеми.</p> <p>2. Рекомендований обсяг – до 5 сторінок;</p> <p>3. Самостійність висновків та пропозицій, їх актуальність та доктринальне та практичне значення</p>	<p>«Альтернатива» – до 3,0 балів</p> <p>Підготовка доповіді та оприлюднення на засіданнях гуртка або на внутрішньо вузівському науковому заході – до 5,0</p> <p>Підготовка доповіді та оприлюднення на всеукраїнському або міжнародному науковому заході – до 10,0</p>	<p>Бали, отримані впродовж семестру за участь у роботі наукового гуртка та наукових заходах є додатковими.</p> <p>І зараховуються відповідно до п. 4.5.2.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова до семестрової оцінки</p>
5	Позааудиторне навчання/ курси/ МК	<p>В межах АВС_2024 зараховуються результати позааудиторного навчання, за умови, що таке навчання проходило очно чи дистанційно в навчальних або наукових вітчизняних чи зарубіжних закладах, або очно чи дистанційно проводилось суб'єктами, що офіційно надають освітні послуги</p>	<p>Студент отримує наступні бали у випадку, якщо презентація відповідає наступним критеріям:</p> <p>1. Навчання з дисципліни аналогічної за змістом АВС_2024 проходило в вітчизняних чи зарубіжних ЗВО – зараховується вся кількість годин, але не більше 3 кредитів ЄКТС</p> <p>2. Навчання з дисципліни аналогічної за змістом АВС_2024 проводилось іншими суб'єктами освітніх послуг – зараховується не більше 2-х годин за відповідні теми навчальної дисципліни.</p>	<p>Бали, отримані впродовж семестру за участь у роботі наукового гуртка та наукових заходах є додатковими.</p> <p>І зараховуються відповідно до п. 4.5.2.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права</p>

			3. Тренінги, МК тощо з окремих методик примирних процедур або окремих способів АВС – зараховується на розсуд викладача в обсязі не більше 10-ти годин за відповідні теми навчальної дисципліни	імені Леоніда Юзькова
6	Кінцевий контроль / залік	Залік проводиться в усній формі. Заліковий білет містить 2 теоретичних та 1 ситуаційне завдання.	За кожне завдання студент може отримати до 10 балів, за залік в цілому – 30 балів, якщо його відповідь на заліку відповідає наступним критеріям: 1. відповідь на теоретичні завдання ілюструє, наскільки засвоєний зміст теоретичної частини курсу– до 10,0 балів 2. При вирішенні ситуаційного завдання студент обгрунтовано обрав найбільш оптимальний спосіб вирішення запропонованого в завданні конфлікту та логічно та чітко охарактеризував алгоритм дій під час цієї процедури та використовуваних методик – до 10 балів.	Бали за семестровий контроль визначаються відповідно до п. 4.5.1 Положення про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова
7	Остаточне оцінювання результатів курсу	Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною накопичувальною шкалою та шкалою ЄКТС	Остаточні критерії оцінювання за шкалою ЕКТС див. Положення про організацію освітнього процесу у ХУУП (https://univer.km.ua/pro-universytet/normatyvna-baza/normatyvna-baza).	Кінцева оцінка здійснюється шляхом складання суми балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю. Оцінювання здійснюється за національною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно)

АНКЕТА
перед початком вивчення навчальної дисципліни
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА
Юридичний факультет

Галузь знань – 081 Право, Напрямок підготовки – 081 Право
 Освітній рівень - *другий*. Рік навчання - 2-й . Семестр -1-й.

Навчальна дисципліна (НД) – *Альтернативне вирішення правових спорів*
 Викладач НД *Надія БОНДАРЕНКО-ЗЕЛІНСЬКА*
 Анкетування перед початком другого семестру вивчення НД в 2023 р.

1. Що Ви очікуєте від вивчення НД _____

2. Які теми НД Вас зацікавили найбільше? Чому? _____

3. Яким питанням/проблемам Ви б хотіли щоб викладач приділив більше уваги в викладанні НД _____

Заплановані результати навчання:

<i>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</i>
<i>1. Знання</i>
<i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i>
1.1) знати понятійно-термінологічний апарат способів альтернативного вирішення спорів (Alternative Dispute Resolution);
1.2) знати специфіку застосування способів альтернативного вирішення спорів в контексті забезпечення реалізації принципу верховенства права
1.3) усвідомлювати сутність та сферу застосування базових методів примирення
1.4) знати що таке активне слухання, перефразування, техніки запитань, луна-повтор тощо
1.5) дізнатися про релевантну практику застосування способів альтернативного вирішення правових спорів в Україні та за кордоном
1.6) осмислити які з способів АВС є найбільш ефективним для конкретної ситуації
1.7) знати особливості оформлення перебігу та результатів примирних процедур
<i>2. Розуміння</i>
<i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i>

2.1) розуміти специфіку основних та комбінованих способів АВС;
2.2) класифікувати способи альтернативного вирішення правових спорів;
2.3) оцінювати вплив досвіду Європейського Союзу на формування системи АВС України
2.4) розмежовувати поняття «фасилітація», «медіація», «консиліація»
2.5) розуміти особливості використання примирних процедур, усвідомлювати особливості застосування конкретних альтернативних способів вирішення спорів з метою захисту різних категорій прав;
2.6) усвідомлювати специфіку взаємодії способів альтернативного вирішення правових спорів із юрисдикційними процедурами
2.7) співвідносити ефективність представництва і захисту прав, свобод та інтересів клієнтів за допомогою судового способу захисту чи способів АВС;
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач)</i>
3.1) овоїти комунікативні методики найбільш ефективні для примирення сторін правового спору юристом, а також для спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань);
3.2) правильно обирати найбільш ефективний спосіб АВС в конкретних обставинах
3.3) продуктивно та креативно сприяти вирішенню/врегулюванню конкретних правових спорів на засадах примирення
3.4) ефективно застосовувати медіацію та інші правові інструменти альтернативного позасудового розгляду та вирішення правових спорів
3.5) складати документи пов'язані із застосуванням способів альтернативного вирішення правових спорів та оформляти їх результати;
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) продуктивно знаходити, опрацьовувати та аналізувати інформацію з різних джерел про релевантні примирні практики, передові інструменти АВС;
4.2) ефективно використовувати інформацію з метою сприяння сторонам конфлікту в налагодженні комунікації та альтернативного вирішення правового спору у конкретній ситуації;
4.3) виділяти фактори ефективної взаємодії з іншими учасниками альтернативного вирішення правового спору.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) правильно обирати конкретний спосіб альтернативного вирішення спорів або комбінувати різні способи залежно від конкретних обставин справи
5.2) комплексно застосовувати примирні методики для вирішення конкретного правового спору
5.3) моделювати атмосферу доброзичливості під час проведення примирної процедури
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) визначати можливість/доцільність застосування конкретного способу АВС до реальної ситуації, прогнозувати результати;
6.2) вміти зберігати нейтральність;
6.3) правильно обирати найбільш доцільний інструмент альтернативного вирішення/врегулювання конкретного цивільно-правового спору;

6.4) адекватно оцінювати ризики та тестувати на реальність/життєздатність досягнуті в ході примирної процедури іації домовленості;
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) генерувати нові ідеї щодо способів та інструментів врегулювання конфліктних ситуацій на засадах примирення;
7.2) складати документи пов'язані із застосуванням способів альтернативного вирішення правових спорів та оформляти їх результати
7.3) формулювати свої висловлювання в процесі застосування несудових способів захисту в нейтрально-позитивній формі.
7.4) правильно обирати найбільш ефективні методи для сприяння вирішення конкретного цивільно-правового спору на засадах примирення;

У випадку наявності пропозицій щодо удосконалення Силабусу, виявлення опіски, неточності чи іншої помилки, прохання повідомити про це викладачу!

Docendo discimus!